

Nr. 120

ROZWOJ

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY I LITERACKI

Piątek, dnia 30 kwietnia 1920 roku.

Z Warszawy i z biur ogłoszeń, ogłoszenia do „Rozwoju” przyjmuje wyłącznie „Reklama Polska”

Cena prenumeraty:

w Łodzi
Kwartalnie Mk. 60.00
Miesięcznie „ 20.00
za roznośnienie
60 fen. miesięcznie.

Z przesyłką poczt.
Kwartalnie Mk. 69.00
Miesięcznie „ 23.00
Po za Łodzią egz. 90 f.
w Ameryce 1/2 dolara
miesięcznie.

KALENDARZYK.

Piątek 30 Katarzyny Sen.
Sobota 1 Filipa i Jakóba
Niedziela z Zygmunta kr.

REDAKCJA

w ŁODZI.
Al. Kościuszki 41.
TELEFON 28.

CENA OGŁOSZEŃ: Przed tekstem m 2.50 w tekście m. 3. za tekstem 2 mk. nekrologi mk 1,50 za wiersz petitowy. **Brojne ogłoszenia** 4) fenig za wyraz Komunikaty mk. 3.—. Ogłoszenia zamiejscowe 10 proc drożej. Ogłoszenia zagraniczne 50 proc drożej. Stronica przed tekstem w tekście dla ogłoszeń podzielona na sześć lamów za tekstem na 5 lamów. W tekście i przed tekstem przyjmujemy ogłoszenia i nekrologi i tylko na 2, 4, lub 6 lamów. **Artykuły** bez oznaczenia honorarium uważa Redakcja za bezpłatne. Można zamawiać „Rozwój” w ZGIERZU u p. Lacha, Kiosk.

ZAWIADOMIENIE.

Mleko NESTLE słynne ze swej dobroci **PRZYBYŁO.**
Mleko NESTLE obfituje w śmietankę i zawiera cukier w najlepszym gatunku.
Mleko NESTLE nadaje się doskonale do wszelkiego rodzaju użytku domowego.
Mleko NESTLE stanowi najcenniejszy środek odżywczy dla każdego.
Mleko NESTLE jest do nabycia we wszystkich lepszych sklepach kolonialnych oraz składach aptecznych.
NESTLE and ANGLO-SWISS CONDENSED MILK Co. genoc de Polono. Wyłączny sprzedawca wyrobów Tow. Nestle na Łódź E. Wettler, Podieśna 6.
1591—5

12-a armia bolszewicka zupełnie rozbita!

3 dywizje bolszewickie zniszczone. Ołbrzymia zdobycz wojenna — 15 tysięcy jeńców.

WARSZAWA. 29. 4 (PAT) Komunikat sztabu generalnego wojsk polskich z dnia 29. 4 Ofensywa na Ukrainie rozwija się w dalszym ciągu bardzo pomyślnie. Osiągnąwszy planowo pierwsze cele grupują się nasze wojska do dalszych działań.

Oddziały nasze zajęły Mohylów nad Dniestrem i przełamały zacięty opór nieprzyjaciela na linii Mytki-Malczyńce. W Mohylowie witano nasze oddziały bardzo przychylnie. W pomocnej akcji prowadzonej na północnym Wołyniu zdobyliśmy w Czarnobylu nad Prypecią 4 statki bojowe, 5 bagrowców, działa warsztatowe i stację radiotelegraficzną. Podczas ataków na Czarnobylu zatopiła pińska flotylla 2 pancerniki przeciwnika. Od początku ofensywy rozbito prawie zupełnie

12-ą armję sowiecką. 7, 44 i 58 dywizje bolszewickie przestały istnieć jako jednostki faktyczne. Reszta wojsk bolszewickich na tym froncie cofa się bezwładnie na wschód i południowy wschód. Nieprzyjaciel ponosił w zabitych i w jeńcach oraz materiale wojennym ciężkie straty. Dotychczas zliczono 15.000 jeńców, 60 dział, 84 karabiny maszynowe, liczny tabor kolejowy oraz dużo cennego materiału wojennego. Zdobycz rośnie z dnia na dzień w miarę naszego posuwania się naprzód. Lokalne ataki na Bodrujsk zostały krwawo odparte. Na Litwie i Białorusi sytuacja ogólnie niezmienną.

Pierwszy zastępca szefa sztabu generalnego Kuliński pułkownik szt. gen.

Naczelnika Państwa. Znajdujemy się odrazu w atmosferze wojskowej. Warta kompani przybocznej w żelaznych hełmach, sztabowcy, adiutanci, ciągle w ruchu, dźwięk sygnałów elektrycznych, rozkazy telefoniczne wzdłuż pociągu wskazują, że długi wąż wagonowy z jaskrawo przebijającym oświetleniem elektrycznym jest ośrodkiem jakiejś bliżej nieznannej, ale wyjątkowo wionej w domysłach akcji.

W końcowym wagonie — mieszkaniu, wspinałem trofeum wojennem po ostatnim carze Wszechrosji, siedzi skupiony w sobie człowiek przez tegoż cara niegdyś ścigany. Wagon, w którym koleją losów jeździli: car, Kierenski, Trockij i Petlura, zdobyty ostatecznie przez gen. Listowskiego, po definitywnej wspaniałej sajanów i odczyszczeniu brzozy, ofiarowany został Naczelnikowi Państwa.

Obszerny salon, sypialnia, łazienka, gabinety dla adiutantów — oto miejsce pracy Naczelnego Wodza, w którym spędzi on zapewne czas dłuższy.

W drugim, sąsiednim wagonie salonowym zainstalował się generał Henryk z adiutantem. Dwa wagony sypialne, jadalnia, wagon z telefonami i telefonami, kilka pulmanów pierwszej klasy, spiżarnia — oto ruchomy Belweder. Całością zarządza szef kwatery Naczelnika Państwa, kap. Polkowski. Furażem i spiżarnią pp. Czerniewski: oficerowie z wdzięcznością których wspominają nasze strudzone głowy i zapelnione żołądki.

W ostatnim wagonie koncentruje się życie pociągu i losy Rzeczypospolitej na wschodzie: po długiej naradzie z premierem Skulskim na dworcu w Warszawie Komendant pracował u siebie schylony nad mapami, zagłębiając w raportach i wywiadach. Tam biegała co chwila adiutanci: Wieniawa, Olszowski, Kobyliński Potocki po rozkazy.

Śród nizin, pokrytych mokradłami, bajorami, opronienionych upalnymi strumieniami słońca, snuje się nasz pociąg. Idzie wolno, torem starym, lecz noszącym piętno wielkiej wojny — zniszczonym. Wieże mostowe poskręcane od dynamitu; wszędzie węże okopów, zarzdzewiałe, czerwone spony drutów kolczastych linie podchodowe, zdemolowane reduty betonowe. Na olbrzymich przestrzeniach trawa, perz, ani śladu uprawy, zrzadka gdzieś domostwo, przeważnie zrujnowane od pocisków, lub pożaru. Ruńzielona, bezbrzeżna z pasmami kałużniców złotych. Zdała wije się nie białej, bite drogi Brześć - Kowel - Równo.

Komendant, który, śledząc z gen. Henrysem przy stole w wagonie jadalnym rozmawia i śmieje się jak dziecko, nagle poważnie i wskazując ręką na ową drogę, mówi:

—Tą drogą zrobiłem ze swoim chłopcami 80 km, w ciągu doby podczas odwrotu austriaków...

Chwila ciszy, poczem znowu słychać wesoly rozgwar. Komendant rozmawia bez troski z wojskowymi: my cywile, słuchamy. Przycho-

Śladem naszej ofensywy.

W przededniu doniosłych wydarzeń. Wrażenia z frontu. Co się dzieje w zdobytym pociągu carskim. Z okna wagonu. Przygotowania bolszewickie. Wódz Naczelny w miejscu postoju.

W chwili, gdy my, pogrążeni w troskach życia powszedniego, wstając ze snu każdego poranku zapytujemy siebie: jaki tam dziś nowy strajk wybuchnie, na froncie bojowym, gdzie walczą mężnie z nawałą bolszewicką nasi bracia rozgrywają się wypadki wielkiej doniosłości.

Być może, iż bliska jest już ta chwila, gdy dowiemy się o losie naszej wojny ze Wschodem a więc i o — bliskim już pokoju.

Ze nasze władze wojskowe zdały sobie

doskonale sprawę z doniosłości chwili dowodem obecność na froncie Wodza Naczelnego.

Otrzymaliśmy właśnie szereg wiadomości od korespondentów wojennych, bawiących na froncie i wrażeniami, jakie odnieśli oni tam bezpośrednio pragniemy podzielić się z naszymi czytelnikami.

Niemal jak hrabiowie, ulokowani w wygodnym pulmanie, jechaliśmy pół nocy i dzień cały z nieznanymi przystankami pociągiem

dzi nam myśli: Za dni parę ofensywa; cały jej ciężar spoczywa na głowie tego dobrego o pogodnym wejrzeniu i miłym uśmiechu człowieka.

O wypadkach, poprzedzających ofensywę naszą jeden z oficerów odzywa się w ten sposób.

Atak mocny armii czerwonej na nas przygotowany jest oddawna. Koncentrują oni swe armie przeciw Polsce oddawna, ściągają ją ze wszystkich frontów. Nie sądzi pan, abyśmy nie wiedzieli mniej więcej dokładnie co się dzieje w sztabie bolszewickim. Otóż znane propozycje pokojowe, domaganie się zawieszenia broni na całym froncie; niechęć do Borysowa, choć przygotowaliśmy tam doskonałe urządzenia i pomieszczenia dla obu stron, to nie było nic innego, jak chęć zyskania czasu na przygotowanie kufak na nas. W tym samym czasie wybuchła znana afera Kappa. Niezbite posiadamy dowody, iż pozostawała ona w związku z przygotowaniem bolszewickimi, lecz uawniła się zawczasem. Sowiety miały do wyboru: przelozyc moment polityczny nad strategiczny, lub odwrotnie. Wybrali to pierwsze, licząc widocznie na dobre skutki awantury berlińskiej i nie kończąc grupowania sił swoich, uderzyli na nas. Mieliśmy ciężkie chwile, ataki odparliśmy. Jednak wróg na tem nie poprzestał i gromadzi armię czerwoną na przestrzeni od Rumunii po Dryse, gromadzi w liczbie poważnej i mocno chce nas uderzyć. Pięść i rękę, zamierzając się na nas, musimy złamać i dlatego chcemy zadać cios pierwszy.

Mijamy Kowel, dojeżdżamy do Styru, gdzie toczyły się owe sławne długotrwałe walki między armiami rosyjską a centralną. Pasma bajopów, wśród których widać w wodzie szczątki

rozłupanych reńt, dróg podchodowych. Słupy telegraficzne pochylone, druty kolczaste — w wodzie. Trudno uwierzyć, że ludzie mogli w tych bagnach mieszać. Wszędzie nizina, nizina bezbrzeżna niemal, a w niej warta niezasklepią rana wojny europejskiej.

Za Otyką krajobraz zmienia się: zielone pagórki, wawozy, pokryte białym kwieciami wiśni. Grzaniemidzie na wzniesieniu cerkiewka z zieloną kopułą, las liściasty, z szeroką, białą drogą, lub polaną, równiuchną, zaciszną, nisy salon przyrody. Niebo jakieś inne, bardziej niebieskie i wściebiałe; człowiek długowłosey pedz konie po utorze. Na stacjach napisy rosyjskie i ukraińskie przedsmak żywej, pięknej Ukrainy.

Gdy Wódz Naczelny dotarł do miejsca przeznaczenia, oczekiwali go na dworcu generałowie: Haller, Iwaszkiewicz i Listowski.

Tu dopiero w miejscu postoju czuć doł ostosć momentu. Życie wre, tu pracuje serce armji

Patrzcie: w pokoju sanitarnego wagonu, około którego przechodzi straż, i nie przepuszcza nikogo, ważna narada: na stole rozłożone mapy, nad nimi gen. Stan. Haller, pułk. Stachiewicz, maj. Matuszewski i Wódz Naczelny. On słucha raportów i wyjaśnień. Kiedy niekiedy ogląda mapy, waży, żąda szczegółów. Potem siadł na kanapie — długa chwila milczenia. Patrzył w przestrzeń, aby przeniknąć juro i wydrzeć mu tajemnicę. Wreszcie wyciągnął się zaczął coś zwoina mówić, żywo gestykulując, wtem powstał, podszedł ku stołowi, wskazał coś na mapie, przypieczątowując decyzję udaremieniem w stoł.

W pogodną noc kwietniową, w miasteczku wołyńskim, pogrążonym już we śnie, zapadły ważne postanowienia.

Obchód rocznicy 3 maja w Łodzi.

Odbywać się on będzie pod hasłem plebisytu.

Program obchodu ustalony został dotychczas następujący:

1. Dnia 2 Maja: a) W teatrze przy ul. Cegielnianej nr. 63 o godz. 3 po południu wieczór wokaino operowy, urządony przez Tow. śpiew. im. Moniuszki; słowo wstępne z ramienia Komitetu Plebisycytowego wygłosi red. Konrad Fiedler.

b) Wieczorem cały szereg zebrań okolicznościowych w Stowarzyszeniach i organizacjach.

2. Dnia 3-go Maja: a) O godz. 9 rano nabożeństwa w świątyniach dla młodzieży szkolnej.

b) O godz. 10 rano uroczysta Msza św. połowa na Placu Dąbrowskiego.

c) O godz. 11 rano pochód narodowy z Placu Dąbrowskiego ulicami Targowa, Średnią i Piotrkowską; na przedzie pochodu załoga wojskowa; od Placu Wolności (Nowy Rynek) przylączają się do pochodu szkoły wszystkich typów; dalej za szkołami — Komitet Obchodu, duchowieństwo, przedstawiciele władz, delegacje i t. p.

Pochód zacznie się rozwiązywać około kościoła św. Stanisława Kostki. Przed gmachem Grand Hotelu załoga defiluje wobec dowódcy wojskowego Okręgu Generalnego, gen. Olszewskiego.

d) Przed pochodem, w czasie jego trwania oraz za pochodem — kwesta na rzecz funduszu plebisycytowego.

e) O godz. 3 po południu w Teatrze Polskim przedstawienie dla żołnierzy z przemową ks. Józefa Gogolewskiego.

O godz. 6 po południu Uroczysta Akademia Plebisycytowa w Sali Koncertowej; przemawiać będą:

przewodniczący Komitetu Plebisycytowego ks. prał. Tymieniecki, członek komitetu p. Wołczyński, przedstawiciel Rady Miejskiej, prof. Kern, przedstawiciel robotników i przedstawiciel rzemieślników.

O godz. 7 i pół wieczorem uroczyste przedstawienie w Teatrze Polskim (premiera „Miłosierdzia“ Rostworowskiego); przed odsłonięciem kurtyny przemówienie członka Komitetu — red. Fiedlera.

b) O godz. 7 i pół w Teatrze przy ul. Cegielnianej nr. 63 wieczór, urządony przez Tow. im. Moniuszki; przemówienie wygłosi w imieniu Komitetu dyr. Jan Czeraszewicz.

Organizacją pochodu zajmuje się Komisja porządkowa, na czele której stoją: d-r Alfred Grohman, inż. Edward Wagner, p. Antoni Lindner, z ramienia Rzesury Rzemieślniczej przez Władysław Wagner.

Stowarzyszenia, organizacje i związki, pragnące wziąć udział w Mszy połowej i pochodzie, winny kierować zgłoszenia swoje do Komitetu Plebisycytowego (Przejazd 4) od godz. 10—1 w południe i od 4—7 po południu do piątku włącznie.

Szkoły stawie się maja na Placu Wolności pomiędzy godz. 10 i pół rano.

W razie niepogody pochód i Msza połowa nie odbędzie się.

Urządzone zostaną w takim razie uroczyste nabożeństwo w kościele św. Stanisława Kostki. Natomiast pozostałe punkty programu obchodu nie ulegną zmianie.

Pod hasłem plebisytu również organizują obchód 3-go Maja Pabjanice, Zgierz i inne miasta okręgu łódzkiego.

na ulicach miasta, o rozporządzeniu ministra spraw wewnętrznych, iż na dzień 1 maja od 8-ej rano do 8-ej wieczorem, zawieszona została dziać nie ograniczeń w przełmocie urządzania pochodów i zebrań, wraz z nadmienieniem, iż wszelkie czyny zagrażające życiu i mieniu obywateli, jak również próby zakłócenia porządku publicznego będą ścigane z całą ścisłością.

W związku z tem rozporządzeniem, Komisarz rządu wystosował do robotników odezwę zalecającą zachowanie godności ludzkiej i powagi, jaka winna cechować święto robotnicze.

✓ Konkurs na stanowisko nauczyciela. Rada Szkolna Okręgowa m. Łodzi zgodnie z art. 34 „Przepisów Tymczasowych o szkołach elementarnych w Królestwie Polskim“ niniejszym ogłasza konkurs na stanowiska nauczycieli publicznych szkół powszechnych z wynajdzeniem oznaczonym w Ustawie z dnia 27. maja 1919 r. i późniejszych uzupełnieniach oraz dobrowolnymi miejskimi dodatkami przyznanymi na zasadzie uchwały Rady Miejskiej z dnia 11. marca 1920 r.

O warunkach konkursu ubiegający się mogą zasięgnąć informacji w Sekretarjacie Rady Szkolnej (ul. Piłsudskiego Nr 5 lewa oficyna I-sze piętro) codziennie prócz świąt i niedziel w godzinach biurowych.

— Z elektrowni miejskiej. a) Przy uwzględnieniu podwyższenia płacy pracowników. Elektrowni miejskiej o 60 proc., minimalny wynagrodzenie robotnika wynosić będzie obecnie 359 marek tygodniowo; niezależnie od tego każdy z nich otrzymywać będzie 700 marek miesięcznie dodatku drożyznanejo, (podwyższonego obecnie o 100 marek).

Ogólna liczba pracowników i robotników Elektrowni wynosi 276.

— Kursy sanitarne Sekcji Sióstr Czerwonego Krzyża. Na zjeździe Czerwonego Krzyża w Warszawie zdecydowano polecić Oddziałom prowincjonalnym Czerwonego Krzyża utworzenie kursów dla sióstr przeznaczonych poświęcić się pracy w szpitalach wojskowych.

Sekcja Sióstr w Łodzi rozpoczyna trzymiesięczne Kursy Sanitarne w połowie maja. Wymagane ceteroklasowe wykształcenie: wiek od 18 lat, pozwolenie rodziców dla niepełnoletnich, świadectwo lekarskie. Blizszych szczegółów udziela Sekretarjat Sekcji Sióstr. Piotrkowska 96 codziennie oprócz świąt 11-2 po południu.

— O marki na listach. Od dnia 15 bm. obowiązują nowa, znacznie podwyższona taryfa pocztowa. Tymczasem do urzędu pocztowego napływa w dalszym ciągu korespondencja opłacona według taryfy dawnej. Na taką korespondencję nakleja się znaczki dopłaty podwójnej wysokości brakującej kwoty. Ponieważ ta manipulacja tamuje prawidłowy bieg pracy w urzędach pocztowych oraz narząd odbiorców na niepotrzebne koszty, przeto publiczność we własnym interesie powinna stosować się do nowej taryfy pocztowej.

— Pozdrowienie z frontu. Grono łódzian podoficerów zasyła ukłony i pozdrowienia z polą miłym i sympatycznym łódziankom i ich cnyim łódzianom.

B. Siennicki kapr., D. Szpira plut., J. Kozacki sierż., S. Klimczak kapr., J. Bieńkowski sierż., Sek sierż.

KRONIKA.

— Poświęcenie Sztabu. Centralny Chrześcijański Związek Zawodowy Woźnych i Portjerów, zaprasza wszystkich woźnych i portjerów do wzięcia udziału w pochodzie do kościoła, mającym się odbyć dnia 2-go maja o godzinie 7 i pół rano.

Miejsce zebrań w lokalu Związku, Przejazd 34.

— Udział w pochodzie Narodowej Organizacji Kobiet w dniu 3-go maja. Narodowa Organizacja Kobiet wzywa członkinie do wzięcia udziału w pochodzie w dniu 3-go maja. Zbiórka na placu Dąbrowskiego na mszy połowej. Grupować się około znaku Narodowej Organizacji Kobiet.

— Dzień 1 maja. a) Komisarz rządu przypomina ludności za pomocą odezw rozlepianych

Restauracja Teatralna

Dzielnia 18

Dzielnia 18

Została otwarta w dniu 24 kwietnia Wydaje smacznie przyrządzone śniadania, obiady, kolacje po cenach przystępnych.

W niedzielę i święta KONCERT podczas obiadu.

Z poważaniem

Stanisław ENGLER.

Dla podniesienia z gruzów tego, co zniszczyła wojna.

Utworzenie Biura Odbudowy powiatu łódzkiego.

a) Utworzone zostało Biuro odbudowy na powiat łódzki, którego siedziba znajduje się w domu przy ul. Przejazd № 49.

Działalność tego Biura polega na organizacji i niesieniu technicznej pomocy przy odbudowie zniszczonych wojną gospodarstw.

Biuro odbudowy bierze w komisji szacunkowej i zarobkowej oraz w komisji rozdziału drzewa budowlanego. Przy starostwie na powiat łódzki utworzona została komisja zapoznawcza, która będzie wydawała zapomogi na odbudowę do wysokości 20.000 Mk, lub pożyczkę bezprocentową, długoterminową.

Celem szybkiego przyśpieszenia z pomocą zniszczonej przez wojnę ludności, Biuro odbudowy uruchamia wytwornię materiałów budowlanych w powiecie łódzkim, między innymi zakontraktowało 10 cegielni z produkcją na odbudowę 13 milionów cegieł w roku bieżącym, prowadzi fabrykę kaflów w Łodzi i zamierza uruchomić kilka torfiarni, w celu dostarczenia torfu na opał dla ludności powiatu. Zorganizowane zostały duże spółki budowlane w Aleksandrowie i Konstancynie oraz składnice materiałów budowlanych w Łodzi przy Wydziale Handlowym Sejmiku łódzkiego.

Dwóch ludzi pada ofiarą napadu bandyckiego.

Oburzeni włościanie chcieli złożyć zbrońców.

a) Zuchwałego napadu bandyckiego dokonano na dom L. Kriegera w Rogach pod Łodzią. Pięciu uzbrojonych w rewolwery bandytów wtargnęło wtorek wieczorem do mieszkania, kiedy rodzina Kriegerów spożywała kolację.

Bandyci dali rozkaz, aby nikt nie śmiał ruszać się z miejsca. Opór temu stawili dwaj synowie Kriegera Adolf i Edward, wobec czego bandyci kilkoma strzałami rewolwerowymi położyli obu trupem na miejscu.

Steroryzowany pozostałych członków rodziny Kriegera, bandyci zażądali wydania pieniędzy. W trakcie tym na odgłos strzałów i wszczęty alarm, zaczęła nadciągać uzbrojona w kije i kosy gromada włościan, aby przyjść z pomocą napadniętym. Widząc, co się święci,

bandyci uważali za stosowne ratować się ucieczką.

Włościanie starali się zamknąć im drogę. Na dwóch bandytach odważni włościanie dokonali lynchu powalwszy ich na ziemię i ciężko poturbowali; pozostali trzej, ostrzeliwując się zdołali uciec do lasu łągiennickiego.

Wkrótce potem nadbiegli — funkcjonariusze policji, którzy ujęli dwóch porażonych bandytów, mianowicie Wicentego Krawięckiego, zamieszkałego przy ul. Marysińskiej № 30; Józefa Stasińskiego, zamieszkałego przy ul. Łakowej Nr. 22. Bandytów tych przewieziono do szpitala miejskiego przy ul. Drzewnowskiej.

Za zbiegłymi bandytami zarządzono pościg lecz bezskutecznie, gdyż nie zdołano ich odszukać.

— Bank komunalny. a) Delegat rady nadzorczej Banku komunalnego z ramienia wydziału powiatowego Sejmiku łódzkiego p. Horodyński, zakomunikował na posiedzeniu tegoż wydziału, że Bank czynny będzie z dniem 1 maja r. b. i znacznie przyjmować zgłoszenia na pożyczki.

Kapitał obrotowy powiększony został do 25 milionów marek.

Do statutu wprowadzono pewne zmiany. Wydział wybierze jeszcze jednego przedstawiciela do rady nadzorczej Banku.

— Zjazd. Komitet zjazdu Właścicieli zakładów graficznych przypomina, że zjazd ten odbędzie się w dzień 8 i 9 maja, w sali Stowarzyszenia Techników w Warszawie. Zapisy zgłaszać się można Chmielna Nr. 2.

— Z Tow. Kredytowego m. Łodzi. a) Na wczorajszym posiedzeniu Dyrekcji Tow. Kredytowego m. Łodzi przyznano pożyczkę na 10 nieruchomości w ogólnej sumie 400.000 rubli.

— Wizytacja szkół. Dr. Wleczko od paru dni bawi w Łodzi, gdzie zwiedzał szkoły średnie i powszechne, oraz kuchnie dla młodzieży szkolnej.

W tych dniach rozpocznie wizytacje szkół w okolicy.

— Drożyzna mąki i pieczywa. a) Sprawa drożyzny mąki i pieczywa była wczoraj przedmiotem narad majstrów cechu piekarskiego i członków Związku mącznego.

Debatowano nad tem, jakia podjąć kroki, celem zaradzenia złemu. Postanowiono wysłać do Komisarza rządu na m. Łódź p. Zbrożka delegację, która przedstawi Łódźce położenie właścicieli piekarni i ludności i zapyta, czy piekarnie mają nadal płacić za mąkę nieograniczone ceny i w tym stosunku normować wysokie ceny za pieczywo, czy też znajdzie się sposób na rozwiązanie tej kwestii?

— Krwawa rozprawa. a) Mieszkańcy przedmieścia Łodzi „Stoki - Place” poruszeni zostali krwawym zajściem, jakie zdarzyło się w mieszkaniu Franciszka Krupskiego. Podczas zabawy, która zgromadziła kilkanaście osób po dość obfitej libacji, jednemu z uczestników zginęła portmanetka z pieniędzmi i chustka do nosa. To doło powód do wszczęcia awantury i bójki na noże i kamienie.

Zaciekła walka pociągnęłaby za sobą gorsze następstwa, gdyby nie interwencja funkcjonariuszy policji, którzy rozbroili walczących. Najwięcej ranny jest Stanisław Ochocki, któremu zadano głęboką ranę w okolicę serca i głowę, lżej zaś Franciszek Witkowski, Stanisław

Niewiadomski, Władysław Strzelecki, Tomasz Krupecki i Józef Ciesielski,

Policja na powiat łódzki aresztowała głównych sprawców zajścia Michała Kuśmicka i Bronisława Farysiaka.

— Zniesienie obadów dla dorosłych. Komitet tańców kuchni rozstał cyrkulację, ażeby od d. 1 maji kuchnie wstrzymały wydawanie obiadów dorosłym.

— Do osób powracających z Rosji. Zarząd P. A. W. uprasza wszystkie osoby, które powróciły z Rosji, a działały w wojennych komitetach polskich na obszarach dawnego imperjum rosyjskiego o nadsyłanie treściwych perłomości o losie registrarów, aktów i archiwów wspomnianych instytucji.

Pożądane są następujące dane: a nazwa komitetu b siedziba c. skład zarządu i jego obecny adres d. miejsce, gdzie się znajdują archiwalia i akta. Biuro Zarządu Polskiego Archiwum Wojennego mieści się w Warszawie przy ul. Długiej nr. 13; otwarte jest od godz. 10 do 3 pp.

— Tydzień Harcerza Polskiego. a) Doroczna uroczystość Związku Harcerzy, przypadająca zwykle w dniu 27 kwietnia przeniesiona została w roku bieżącym na dzień 8 maja i trwać będzie cały tydzień. Uroczystość rozpocznie się nabożeństwem w kościele Sw. Stanisława Kostki, o g. 6-ej rano, po którym nastąpi przemarsz harcerzy do parku Poniatowskiego i akt „przyrzeczenia”, później zaś defilada przed inspektorem. Po południu, w tymże parku odbędą się popisy gimnastyczne i lekkiej atletyki.

W dniu 9 maja, o g. 3-ej po południu nastąpi otwarcie wystawy harcerskiej w lokalu referatu kulturalno-oświatowego D. O. G. przy ul. Długiej N 47, oddanym na ten cel bezinteresownie. Wystawa trwać będzie przez cały tydzień. W okresie tygodniowym odbędzie się zlot harcerzy okręgu łódzkiego.

W zapowiedzianej uroczystości harcerskiej wezmą udział delegaci z Warszawy, Poznania, Krakowa, i innych środowisk harcerskich.

— Młyn parowy. P. Ratner prosi, że za młyn wziął nie 22 miliony, ale 2.

Zdaje się, że nie ma co tu prostować, przeoczenie korektorskie. Nie ma w Łodzi posesji, któraby kosztowała taką sumę.

— Zabity prądem elektrycznym. a) W fabryce Józefa Fuksa, przy ul. Zakątnej nr. 54 został wczoraj zabity prądem elektrycznym robotnik Jan Paruszewski. — Przy trupie postawiono posterunek.

— Ciekawa sprawa. Dziś rozpoczęła się w Sądzie Okręgowym sprawa młynarza A. Ratner i Synowie oskarżonych o dosypywanie otrąb i innych surogatów do mąki kontyngensowej.

Sprawę prowadzi sędzia Kempner, oskarża prokurator Polakiewicz; bronią oskarżonego adwokaci: Wyganowski, Kobyliński i Piotr Kon-

Sprawa ta wywołała ogólne zainteresowanie.

TABROMIK

1147-7

Z SEJMU.

WARSZAWA 29. 4 (PAT) Posiedzenie 142. Początek o godz. 4. Po odczytaniu porządku dziennego przystąpiono do dalszych rozpraw nad budżetem. Pierwszy zabrał głos p. Matakievicz. Budżet półroczny przedstawiając niedobór 50 miliardów nie może sadowolnie zwiększyć dochód może tylko odbudowa rolnictwa handlu i przemysłu.

W imieniu swojej grupy mówca kończy oświadczeniem, iż zachowuje sobie wolną rękę w stosunku do rządu. Popierać jednak będzie wszelkie konieczności państwowe.

Mówca p. Tobin oświadcza, że rząd jego zdaniem na samiznaniu nie zasługuje, wobec czego za budżetem

głosować nie będzie.

Przechodząc do spraw walutowych mówca stwierdza, że spadek waluty jest taki, iż pewnego poranku możemy się obudzić bez kieszonki.

Podawano tu rozmaite przyczyny tego spadku ale zapomniano o jednej bardzo ważnej, mianowicie o antysemityzmie, który jest zasadą naszego rządu. Wynikiem procesu historycznego jest iż wywódstwo w świecie finansowym ma wiele do powiedzenia. Rządy swy, kle llecą się z tym faktem tylko nasz rząd llecą z się z nim nie chce.

Następnie mówca ka. Okon stwierdza, że gospodarka skarbową jest nad przepaścią. Z przyczyny są

tego stanu rzeczy. 1) Brak polskiej waluty postępowanie nie się marką której wartość jest nieokreślona 2) Nieostemplowanie w swoim czasie koron i formalny najazd waluty na nasz kraj. 3) Obojętność rządu naszego na wędrowkę zagranicę złota, srebra, brylantów itd.

Pierwsza podwarina nowej Polaki musi być reformą rolna.

Następnie koniecznym zadaniem naszym jest przemysłowienie kraju. Dalej potrzeba gruntownej reorganizacji, z usunięciem w niej ducha biurokratycznego.

Mówca kończy oświadczeniem że niema samiznania do rządu, który nie znalazł środków na drożyznę.

Minister Grabski oświadcza iż pragnie oznajmić publicznie radczą wiadomość. Zamiana koron na marki zostanie zakończona dla skarbu nadzwyczaj dodatnia 5 i pół miljarda, które skarbu przygotował dla rynku

ny nie zużyto nawet połowy. W całym zaborze w którym przygotowano do wymiany miliard, połowa miljarda jest niezużyta. Ten fakt należy uważać na niezmiernie pomysłny dla interesów skarbu polskiego. W najbliższym czasie na terenie stałego państwa polskiego będziemy mieli tylko markę polską. W dalszym ciągu przemówienia minister wyjaśnia dlaczego zwłoka ze złotym polskim. Przedewszystkiem skończy z koroną, jak również z rublem, które pragnie jako środek płatniczy nie jest jeszcze skasowany. Pieniądze opiewające na złote polskie są już gotowe.

Trzeba pierwzej zaprowadzić odpowiednie podatki, podatki, równowagę budżetową, a dopiero wówczas zaprowadzimy nową monetę.

Potrzebujemy pokoju wewnętrznego społecznego i religijnego. We wszystkich państwach podczas wojny ustają walki partyjno religijne, a my mamy jeszcze specjalny powód: plebiscytu.

Dookoła rekonstrukcji gabinetu.

(od własnego korenspondenta.)

Warszawa. Klub P. S. L. powziął w dniu wczorajszym uchwałę w której wyraża konieczność przeprowadzenia we właściwym czasie daleko idącego przekształcenia gabinetu celem wytworzenia rządu opartego o zdecydowaną większość sejmową, obejmującą reprezentację i tych stronnictw, które dotąd w rządzie przedstawicielstwa nie miały.

Jest to groźba otwarta w stronę lewicy, żeby rozpoczęła pertraktację o udział swych przedstawicieli w rządzie. Jest tem samem uczyniony pierwszy krok w kierunku rekonstrukcji gabinetu. Według wszelkiego prawdopodo-

Przechodząc do polityki zagranicznej, żeśmy wyszli z fazy bezwzględnej zależności od aliantów nie zrywając z nimi.

Marszałek komunikuje, że wpłynął wniosek o zamknięcie dyskusji.

Po referancie p. Pietrzyka Izba uchwaliła bez dyskusji rezolucję komisji komunikacyjnej w sprawie uruchomienia pociągów na Pomorzu w dniu 2 maja b.m.

Na ten porządek dzienny wyczerpano. Marszałek odesłał szereg wniosków nagłych do odnośnych komisji.

Celem uzasadnienia nagłości wniosku klubu wyzwolenia w sprawie spiesznego uchwalenia ustawy konstytucyjnej zażądał głosu p. Rudnicki.

Marszałek odmówił temu i wniosek odesłał do komisji regulaminowej.

Na tym posiedzenie zamknięto. Następane jutro o godz. 4 pp.

bieństwa sprawa przeclągnie się aż do przyjazdu Naczelnika Państw do Warszawy.

Nowy konflikt w Sejmie.

Warszawa, (Telegram własny) Na dzisiejszym plenarnym posiedzeniu Sejmu na tle odroczenia dyskusji budżetowej przyszło do starcia pomiędzy prawicą, a innymi ugrupowaniami sejmowymi. Marszałek zmuszony był przerwać posiedzenie. Konflikt jednak załagodzony.

Komisja rządząca na Śląsku przemawia uprzejmie.

Delegacja wieców polskich udaje się do Opola. Żądania delegacji - Komisja międzysojusznicza obiecuje...

Bytom, 29-4 (PAT). Dnia 28 b. m. udała się do Opola deputacja niedzielnych masowych wieców polskich, by przedłożyć międzysojuszniczej komisji rządzącej żądania uchwalone na tych wiecach. Deputację złożoną z 15 osób prowadził p. Korfanty, jako polski komisarz plebiscytowy dla Górnego Śląska.

Delegację przyjęła cała komisja z przewodniczącym generałem Le Rondem na czele. Delegacja przedłożyła żądania polskie na piśmie, każdemu członkowi komisji udzieliła ustnych objaśnień i oświadczyła, że żądania te dotyczą tylko równouprawnienia Polaków z

Niemcami na Górnym Śląsku, które komisja rządząca z chwilą objęcia tu rządów zapowiedziała a potem nie spełniła. Delegacja przedstawiła rozgoryczenie ludności polskiej i zażądała odpowiedzi do 5 maja. b. r., grożąc strajkiem generalnym. Komisja przyjęła delegację uprzejmie.

Obiecała żądania zbadać, zapewniła przytem, że pragnie być sprawiedliwą dla wszystkich mieszkańców Górnego Śląska i doprowadzić stosunki tutejsze do takiego stanu, aby plebiscyt mógł się odbyć spokojnie.

Po zakończeniu obrad w San -- Remo.

Zarówno Francja, jak i Anglja zadowolone są z ich wyniku.

POMYSŁNY WYNIK KONFERENCJI.

LION. 29 4. (PAT) Omawiając życzliwie deklarację ostatnią sprzymierzonych dzienniki angielskie podnoszą z uznaniem, wyniki konferencji w San Remo.

„Daily Telegraph“ podaje, wyjeżdżając z San Remo mężowie stanu wywozją przekonanie, iż dokonali najważniejszej pracy, która kiedykolwiek była spełniona przez konferencję pokojową. W sytuacji międzynarodowej nastąpiła wybitna zmiana. Millerand i Lloyd George usunęli wszelkie nieporozumienia i wypływające z nich rozgoryczenie.

Można mieć nadzieję i zupełną ufność, iż zrozumiało różnice poglądów, które muszą się od czasu do czasu ujawnić, nie będą przez żądzą ze stron podnoszone do nieodpowiedniej potęgi. Obadwaj premierzy zarówno francuski, jak i angielski odnieśli wielki sukces osobisty w dziedzinie uzyskania wyników.

PLON OBRAD W SAN-REMO.

LION. 29 4. (PAT) Millerand przedstawił we środę w Izbie gmin deputowanym rezultaty obrad konferencji w San Remo i oświadczył między innymi:

Turecja pozostanie w Konstantynopolu. Prawa miejscowości będą zagwarantowane. Od Ameryki zażądano przyjęcia mandatu nad Armenją i określenia granic tego państwa.

Anglja otrzymała mandat nad Palestyną i nad Mezopotamją. Francja nad Syryją. Co do Niemiec terytoria Frankfurtu i Darmstadt będą opróżnione, o ile między narodowa komisja skonstatuje, że stan wojsk niemieckich został zredukowany do liczby przepisanej przez traktat. Między państwami sprzymierzonymi panowało zgodne zapatrywanie, że jest konieczną wspólną postawą wobec Niemiec.

PRASA NIEMIECKA ZANIEPOKOJONA.

NAUEN. 29 4. (PAT) Niemiecka prasa jest bardzo zaniepokojona z doniesień „Daily Mail“ według którego wojska koalicyjne opuszczą Frankfurt nad Menem dopiero wtedy, gdy Niemcy wypełnią klauzule traktatu pokojowego dotyczące rozbrojenia, a nadto wydadzą 12,000 dział. Rząd niemiecki nie otrzymał dotychczas potwierdzenia tej wiadomości.

Sprawy polskie.

NARADY W KOMISJI SPRAW ZAGRANICZNYCH.

WARSZAWA. Na wczorajszym posiedzeniu komisji spraw zagranicznych w sprawie traktatu z Ukrainą rozpatrywano także losy 5-ej dywizji polskiej na Sybirze.

Resztę posiedzenia, które uznano za poufne, poświęcono sytuacji, wytworzonej dzięki postępom militarnym wojsk polskich na froncie bojowym. Podczas obrad przyszło do starcia z demokracją narodową która i tym razem była zupełnie odosobniona. Uchwał żadnych nie powzięto, odraczając dalsze obrady do następnego zebrania.

PETLURA WYJEŻDZA Z WARSZAWY.

WARSZAWA. Nocy wczorajszej hetman nowo- kreowanej Ukrainy Semen Petlura wyjechał do Kamieńca Podolskiego.

DELEGACJA RZĄDU I SEJMU UDAJE SIĘ DO GDANSKA.

WARSZAWA. W dn. 4 maja wyjeżdżają do Gdańska ministrowie: kolei, aprowizacji i robót publicznych szefowie sekcji: Stoiński, Lacherx i 25 posłów z różnych ugrupowań sejmowych.

Niemcy u granic Śląska.

BYTOM. 29 4. (PAT). Niemcy gromadzą licznie wojska na pograniczu Górnego Śląska. Szczególniej wzmacniają się w Lesznie, Brzegu, Swidnicy i Olesnicy. Dnia 27 kwietnia odjął dowództwo 8 brygady Reichswehru w Brzegu gen. Heffer sławny komendant Grenschutz Górnego Śląska który zdławił powstanie na Górnym Śląsku.

Nowe siły na G. Śląsku.

BYTOM. 29 4. (PAT). Pisma niemieckie donoszą, że na Górny Śląsk przybędą w najbliższym czasie nowe oddziały wojsk koalicyjnych. Użyte będą do tego wojska francuskie.

Na widnokręgu politycznym.

NA STUDJA BOLSZEWIJ.

KOPENHAGA. 29 4. (PAT) Z Londynu donoszą, że wczoraj wyjechała komisja partii robotniczych reprezentowanych na kongresie przemysłowym, przez Sztokholm do Rosji, celem studjowania tam stosunków gospodarczych i społecznych. Podróż po Rosji ma trwać 6 tygodni.

FRANCJA A NIEMCY.

NAUEN. 29 4. (PAT) Pełnomocnik rządu niemieckiego w Paryżu przybył do Berlina celem nadania się z rządem. Koła parlamentarne są zdania, że narady jego mają na celu wyjaśnienie kwestji gospodarczych między Niemcami a Francją, celem tworzenia podstawy do dalszych rokowań. Pełnomocnik niemiecki powróci w piątek do Paryża.

NIEUDANY ZAMACH KOMUNISTYCZNY.

NAUEN. 29 4. (PAT) Zapowiedziany na dzisiaj zamach komunistyczny w Niemczech środkowych nie wybuchł. W obwodzie Halle panuje zupełny spokój i praca trwa bez przerwy. Także w okręgach saskich robotnicy jednomyślnie odrzucili wszelką myśl wywołania zamachu.

Po zamknięciu kroniki.

WIDMO NOWEGO STRAJKU TRAMWAJARZY.

a) Związek pracowników tramwajowych przed kilkoma dniami wystąpił do Dyrekcji Kolei elektrycznej miejskiej z nowymi żądaniem ekonomicznymi. Zawarte w podaniu Związku żądania tramwajarzy są następujące: 1) podwyższenia płacy o 200 proc. od zasadniczej pensji, 2) wypłacenie po 20 marek miesięcznie na każde dziecko pracownika uczęszczającego do szkoły na podręczniki szkolne, 3) wypłacania przez dyrekcję tramwajów, połową wpisowym za każde dziecko pracownika, uczęszczającego do szkół średnich.

Ostateczny termin na odpowiedź na powyższe żądanie Związek wyznaczył do 29 kwietnia r. b. znacząc, że oile żądania nie będą uwzględnione, wówczas pracownicy tramwajowi zmuszeni będą zarębować akcje strajku.

Składajcie ofiary na plebiscyty!